

„A szegedi színház ma nem üzleti vállalkozás“, — mondotta Pálffy tanácsnok-intendáns a színház szezonnyitó társulati ülésén

(A Délmagyarország munkatársától)
A házikezeléses színház társulata szombaton délelőtt tartotta szezonnyitó társulati ülését, miután az új tagok eljérére mind megérkeztek Szegedre. A színtársulat tagjai délelőtt feltűzkar gyülekeztek össze a színpadon. A gyűlésen elsőnek Tarnay Ernő igazgató üdvözölte a színészeket. Beszédében biztosította a tagokat arról, hogy benne mindenkor legjobb barátjukat találják meg. Ezzel szemben a társulattól csak azt kéri, hogy tiszteljék és becsüljék egymást, szeressék mesterségüket és szeressék a színházat.

Tarnay rövid üdvözlő szavai után dr. Pálffy József tanácsnok-intendáns a város hatósága nevében üdvözölte a társulat tagjait.

— Mindannyian, akiknek Szeged színikultúrájához valamilyen közünk van — mondotta Pálffy —, legyünk tisztában azzal, hogy feladatunk nehezebb és több, mint egyszerű kötelességteljesítés. Először azért, mert a legnagyobb és legmagyarabb vidéki város egyetlen színházában kell mindazon feladatokat megoldanunk, melyek a sokoldalú és magas kultúrányek által támasztanak. A legnagyobb gondot kell fordítani arra, hogy előadásaink a szórakoztatáson kívül a népnevelés, az egyetemi és középiskolai ifjúság hazafias magyar jellemű és nemes veretű klasszikus műveltségének szolgálatában álljon.

— Másodszor nehezebb és felelősségteljesebb

a mi feladatunk azért, mert a szegedi színház ma nem üzleti vállalkozás, hanem gondviselészerű kulturmunka folyik a vidéki magyar színészet megmentéséért.

— Szeged városa új irányt, új utat mutat a vidéki magyar színészet megmentésére. És nem üres szólam, nem frázis az, hogy a magyar vidéki színészet sorsa ma a mi kezünkbe, az Önök kezébe van letéve és az velünk él, vagy örökre elbukik. Itt dől el az, a mi munkánk sikerén, hogy az állam, a városok, milyen gyorsan és milyen erővel nyújtják a bugdácsló vidéki magyar színésznek segítő jobbukat.

— A magam részéről a legteljesebb önzetlenséggel, törhetlen akaraterővel, lelkes hittel dolgozom ezért a kettős feladatért és boldog leszek, ha Önökben megértő munkatársakra találok.

— Kérem Önöket, különösen az új tagokat, hogy ha találkoznak is majd eleinte a közönség, vagy a sajtó egy részének talán hűvösebb, vagy tartózkodó modorával, ez ne kedvetlenítse el Önöket. Az igazi művészet és a színpadról kisugárzó lélek melege csakhamar elolvastja azt a jégkérget, amely a színpad és a közönség közt látszólag emelkedik.

Dr. Pálffy József beszédét szünni nem akaró tapsal fogadta a színtársulat, majd a színészek a próbatermekbe vonultak és megkezdődött a munka az új szezonra.

A klinikai vállalati szerződések akasztójaparagrafusai

A vállalati összeg öt százalékát levonják — A felesleges műveletés — Magyarország legdrágább nyomtatványai — Eltérések a vállalati feltételek és a szerződések között

A klinikai építkezések már sok vonatkozásban foglalkoztatták a nyilvánosságot. Az intézkedésre és ellenőrzésre hivatottak figyelmét magunk is felhívtuk már arra, hogy nem stílusos, szolemnis, az épületek rendeltetésével nem harmonikus kiképzésű paloták emelkednek a Tisza partján, hanem tankszárnnyakat gyártanak, bazárarukat halmoznak össze, hiánytalanul egyesítvén a raktároramentika sajátosságait és követelményeit.

Elég szer foglalkoztattuk a nyilvánosságot

a szegedi vállalkozók jogos panaszaival

is, akik méltón láthattak sérelmet abban, hogy pályázataikat figyelmen kívül hagyják nemcsak akkor, amikor a közszállítási szabályzat értelmében javukra kellene dönten, hanem akkor is, amikor a legolcsóbbak voltak. A minap, ismét teljes joggal, amiatt panaszkodtak a szegedi faiparosok, hogy már pályázatot sem hirdetnek, hanem az egyik szegedi asztalosnak — állítólag minden politikai szempont érvényesülése nélkül —, pályázat mellőzésével adták ki a vállalatot. Ebben az esetben a vállalati végösszeg majdnem 160.000 pengőt tett ki. Hozzáértők állítása szerint

negyven-ötvenezer pengőt meg lehetett volna takarítani, ha szabályszerűen járnak el és pályázatot hirdetnek.

Ezt a negyven-ötvenezer pengőt mindenesetre közvagyonból takarították volna meg, így pedig ez a felesleg a kedvezményezett iparosnak jutott. Ez az adat is szemléletesen mutatja be a közvagyon kezelésének módszerét.

A Délmagyarország tette szavá azt a feltűnő jelenséget is, amit az egyes klinikai vállalkozók munkatársaitmányaiban lehetett észlelni.

Be kell azonban vallanunk, hogy szigorúak voltunk azoknak a vállalkozóknak megítélésében, akik nem szerződészerű munkát végeztek. Az alábbiakban be fogjuk bizonyítani, hogy tisztességes iparosra a klinikai munkálatoknál az az alternatíva nehezedik, hogy

vagy haszon nélkül dolgozik, vagy silányabb munkát szállít.

Harmadik eset alig képzelhető.

Hogyan történik ugyanis a munkálatok kiadása, vagy ahogyan hivatalosan mondják: vállalati biztosítása?

Minden pályázó megveszi a vállalati feltételeket. Ezek a vállalati feltételek

a legdrágább nyomtatványok Magyarországon.

Merített papírra nyomva, szattyánbörbe kötve is olcsóbban lehetne árusítani, mint így, fogalmazási papírra litografálva. Ötven-hatvan pengőt kell érte fizetni az érdeklődőknek, akár pályáznak, akár nem. Mi szükség van erre a hivatalos árdragításra? Kinek javára történik ez a kényszereladás? Ki számol el a bevétellel?

A pályázatok beérkeznek s a vállalatot az egyik, néha a legolcsóbb iparos megkapja. A pályázat eldöntése után kötik meg a szerződést a vállalatot elnyert iparossal. Ez a szerződéskötés úgy történik, hogy előre elkészített nyomtatott blankettákat íratnak vele alá. A legtöbb vállalkozónak ideje sincs a több ivoldatra terjedő »alkuegyezményt« elolvasni, melynek nyomtatott szövege huszonnégy pontban foglalja össze csak az általános rendelkezéseket. S így legtöbbször csak a szerződés aláírása után derül ki, hogy

a szerződés és a pályázati feltételek között eltérések vannak,

a vállalkozóra olyan terheket ró a szerződés, amelyeket a vállalati feltételek értelmében nem kellett vállalnia

ezekkel a terhekkal a vállalkozó ajánlata megítéletekor nem is számolhatott.

Ezek az új terhek keserves meglepetésként érik akkor, amikor a szerződést már aláírta s az aláírt példány előre elkészített másolatát hazavitte tanulmányozni, hogy voltaképpen mit is íratnak vele alá

A vállalati összeg négy-öt százalékát felemésztik azok az új kötelezettségek,

amiket a szerződés aláírásakor rónak a vállalkozóra. Az a vállalkozó, aki mint legolcsóbb kapta meg a munkát, természetesen kénytelen a legminimálisabb haszonnal megelégedni.

ELTALÁLTAM! A LEGJOBB ZSÁKMÁNY

Vannak vállalkozók, akik nem is kalkuláltak négy-öt százaléknál nagyobb nyereséggel, mert az volt a legfőbb céljuk, hogy dolgozni tudjanak s foglalkoztatni tudják alkalmazottaikat és gépeiket. Érthető tehát ezeknek a megdöbbenése, amikor a szerződés aláírásával olyan terhekről szereznek tudomást, olyan kötelezettségeket kell vállalniok, mikkel előre nem számolhattak, amikről a vállalati feltételek nem is szóltak. Mit tegyenek ezek az iparosok, akik mindenáron ragaszkodnak a munka elvégzéséhez, hiszen már ahhoz méretezték műhelyeiket, alkalmazottaik számát és nyersanyag-beszerezésüket?

Vagy ingyen kell dolgozniok, már pedig az ingyen munka értékes munka nem lehet, vagy meg kell takarítaniok a munka kvalitásának rovására a tisztességes polgári haszonnak legalább egy részét.

Bárhogy választanak is, a közérdek szenved sérelmet.

S a közérdek sérelme méginkább szembetűnőbbé válik, ha tekintetbe vesszük, hogy milyen terheket rónak a vállalkozókra?

A vállalati feltételektől térően az alkuegyezmények 21 pontban arról rendelkeznek, hogy

a vállalkozó kereseti járandóságából fél százalékot az épület művészi díszítésére levonnak.

Különös, szokatlan ez a kikötés, amivel a vállalkozókat akarják kötelezni az épület művészi kiképzésének költségei viselésére. De hogyan is valósulhat meg ez a kikötés? Hiszen amikor a szerződést aláírják, akkor az épület tervei már tökéletesen elkészültek, a »tökéletes« szó ebben a vonatkozásban természetesen csupán azt jelenti, hogy a tervek a legkisebb részletekig készen vannak már ekkor. Hogyan hárítják át a vállalkozóra a művészi kiképzés költségeit? Ki veszi át, ki osztja meg, ki ellenőrzi ezeket a bevételeket? Az építkezési költségek előirányzatánál sehol sem lehetett annak nyomát találni, hogy a kultusz-minisztériumon, a város közönségén kívül még a vállalkozók is részesednek az építési költségek viselésében. Vagy

talán ez a hozzájárulás nem is a művészi kiképzésnek, hanem a művészi kiképzőknek költségeire van biztosítva?

Ha megnézzük, milyen az a »művészi kiképzés«, akkor arra sem találunk magyarázatot, hogy mire költik ezt a félszázalékot, ami egyébként az egész építési költséget alapul véve, mintegy negyvenezer pengőt tesz ki. Nem akarunk most foglalkozni az egyetemi épületek esztétikai méltatásával, pedig ezt a keserű feladatot el kellene már egyszer végezni. Mint szimbólumra azonban felhívjuk a figyelmet a Demke-internátus toldaléképületének Tisza Lajos-körúti frontjára. Ezen

a kétemeletes fronton összesen egy ablak van.

Nem emeletenkint egy ablak, hanem összesen